

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РОЗРОБКИ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНИХ КОМПАНІЙ

METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF FINANCIAL STRATEGY DEVELOPMENT SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF PUBLIC COMPANIES

У статті представлено авторське уявлення поняття «фінансова стратегія» через функції, ключові особливості та компоненти, що дають змогу реалізувати фінансовий план дій, пов'язаний з ризиком і невизначеністю. Визначено методологічні засади процесу фінансового забезпечення соціально відповідальної діяльності публічних компаній, що слугують підґрунтям розроблення фінансової стратегії. Окреслено змістовне наповнення пріоритетних аспектів фінансової стратегії. На основі системного підходу розроблено концептуальну модель фінансової стратегії сталого розвитку публічних компаній, представлену у вигляді етапів, що реалізується за допомогою власних методів і фінансових показників зазначених складових частин. Особливе значення для компанії набуває вартість як індикатор стану. Через потенціал компанії, фінансовий та нефінансовий капітал, вплив зовнішніх чинників бізнес-середовища та час охарактеризовано модель формування вартості в контексті соціально орієнтованої діяльності.

Ключові слова: фінансова стратегія, вартість компанії, стратегічні орієнтири компанії, модель фінансової стратегії сталого розвитку публічних компаній, соціально відповідальна діяльність публічних компаній, потенціал компанії.

В статье представлено авторское определение понятия «финансовая стратегия» через функции, ключевые особенности и компоненты, которые позволяют реализовать финансовый план действий, связанный с риском и неопределенностью. Определены методологические основы процесса финансового обеспечения социально ответственной деятельности публичных компаний, которые служат основой разработки финансовой стратегии. Определено содержательное наполнение приоритетных аспектов финансовой стратегии. На основе системного подхода разработана концептуальная модель финансовой стратегии устойчивого развития публичных компаний, представленная в виде этапов, которая реализуется с помощью собственных методов и финансовых показателей указанных составляющих. Особое значение для компании приобретает стоимость как индикатор состояния. Через потенциал компании, финансовый и нефинансовый капитал, влияние внешних факторов бизнес-среды и время охарактеризована модель формирования стоимости в контексте социально ориентированной деятельности.

Ключевые слова: финансовая стратегия, стоимость компании, стратегические ориентиры компании, модель финансовой стратегии устойчивого развития публичных компаний, социально ответственная деятельность публичных компаний, потенциал компании.

Ключевые слова: финансовая стратегия, стоимость компании, стратегические ориентиры компании, модель финансовой стратегии устойчивого развития публичных компаний, социально ответственная деятельность публичных компаний, потенциал компании.

УДК 336.6

<https://doi.org/10.32843/bses.67-14>

Зайцева Л.О.

к.е.н., доцент кафедри фінансів,
обліку та банківської справи
Державний заклад
«Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»

Zaitseva Liudmyla

State Institution "Luhansk Taras
Shevchenko National University"

The article emphasizes the priority of financial strategy to achieve sustainable development of the company by ensuring the balance of functions and objectives. The author's view of the definition of "financial strategy" defines the specific functions, key features and components that allow the implementation of the financial action plan associated with risk and uncertainty. The financial strategy of a public company focused on sustainable development is a system of formation and implementation of priority financial goals that ensure balanced development by effectively attracting and using financial resources, coordinating their flows, ensuring the necessary level of financial security based on continuous accounting of external and internal factors. The methodological bases of the process of financial support of socially responsible activity of public companies, which serve as the basis of financial strategy: system of principles and goals, mechanisms of interaction of subject and object of management, nature of relations between elements of economic and organizational structure, forms of adaptation to constantly changing conditions environment. The content of priority aspects of financial strategy based on business planning in connection with certain provisions of theories of financial equilibrium, financial and economic stability and economic growth is outlined. On the basis of the system approach the conceptual model of financial strategy of sustainable development of public companies is presented, presented in the form of stages which is realized by means of own methods and financial indicators of the specified components. Of particular importance for the company is the value as an indicator of status. Due to the company's potential, financial and non-financial capital, the influence of external factors of the business environment and time, the model of value formation is characterized in the context of socially oriented activities. The proposed components of the model indicate the factors shaping the value of financial flows of income and expenses, the cost of capital, as well as the influence of risk factors and uncertainty.

Key words: financial strategy, company value, strategic guidelines of the company, model of financial strategy of sustainable development of public companies, socially responsible activity of public companies, potential of the company.

Постановка проблеми. Динамічність сучасних процесів потребує від суб'єктів свідомого перспективного управління фінансовою діяльністю на основі адаптації до загальних цілей розвитку, у тому числі соціально орієнтованої діяльності та умов зовнішнього фінансового середовища. Ефективним інструментом перспективного управління фінансовою діяльністю виступає фінансова стратегія компаній. Стратегія сталого розвитку компанії передбачає одночасне досягнення трьох взаємопов'язаних груп стратегічних цілей, а саме економічних, екологічних і соціальних. При цьому пріоритетне зна-

чення мають економічні цілі, оскільки їх досягнення є передумовою успішної реалізації інших.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання сутності фінансових стратегій та процесу їх формування представлено в дослідженнях як вітчизняних, так і зарубіжних учених, таких як І. Ансофф, І. Бланк [1], Дж.К. Ван Хорн, М. Бердар [5], Л. Костирко [6], А. Пешкова [8], В. Романишин, А. Бернацька [3], С. Бірбіренко, Д. Корба [4], але водночас бракує робіт, присвячених виявленню особливостей розроблення фінансових стратегій компаній, орієнтованих на засади сталого розвитку.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає в розкритті методичних засад розроблення фінансової стратегії сталого розвитку публічних компаній, обґрунтуванні етапів моделі фінансової стратегії сталого розвитку публічних компаній.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансова стратегія є одним із найважливіших видів функціональних стратегій підприємства, що забезпечує основні напрями розвитку його фінансової діяльності та фінансових відносин шляхом формування довготермінових фінансових цілей, вибору найефективніших шляхів їх досягнення, адекватного коригування джерел формування й напрямів використання фінансових ресурсів за зміни умов зовнішнього середовища [1]. Пріоритетність фінансової стратегії полягає в забезпеченні балансування функцій, цілей діяльності та їх підпорядкованості досягненню сталого розвитку компанії.

Варіантність визначень фінансової стратегії дає змогу представити авторське уявлення цієї дефініції через специфічні функції, ключові особливості та визначальні компоненти (рис. 1).

Особливого значення набувають функції фінансової стратегії, обумовлені функціями фінансів та стратегічного управління компанії, що максимально розкривають сутність та значення розроблення фінансової стратегії, під час виділення прі-

оритетних напрямів її реалізації для оптимального досягнення планового стану діяльності компанії.

Сутність організаційної функції в забезпечення процесу розроблення та реалізації фінансової стратегії компанії полягає в узгодженості стратегічного та оперативного управління фінансовою діяльністю публічних компаній. Ресурсозабезпечувальна функція реалізується через ефективне використання наявних фінансових ресурсів. Адаптивна функція передбачає реагування та швидку адаптацію компанії на непередбачувані зміни зовнішнього середовища. За допомогою оптимізаційної функції функціонує система зв'язків у внутрішньому середовищі компанії, що сприяє безперервному пристосуванню фінансової стратегії до мінливих умов зовнішнього та внутрішнього середовища задля використання нових можливостей, забезпечення ефективності вкладень, залучення фінансових ресурсів для досягнення синергетичного ефекту. Антикризова функція полягає в завчасному виявленні, прогнозуванні, попередженні різних небезпек зовнішнього та внутрішнього середовища, максимально ефективному виведенню компаній з фінансових криз [2; 3].

Представлене схематичне уявлення щодо сутності визначення «фінансова стратегія» дає змогу розуміти під зазначеною економічною категорією

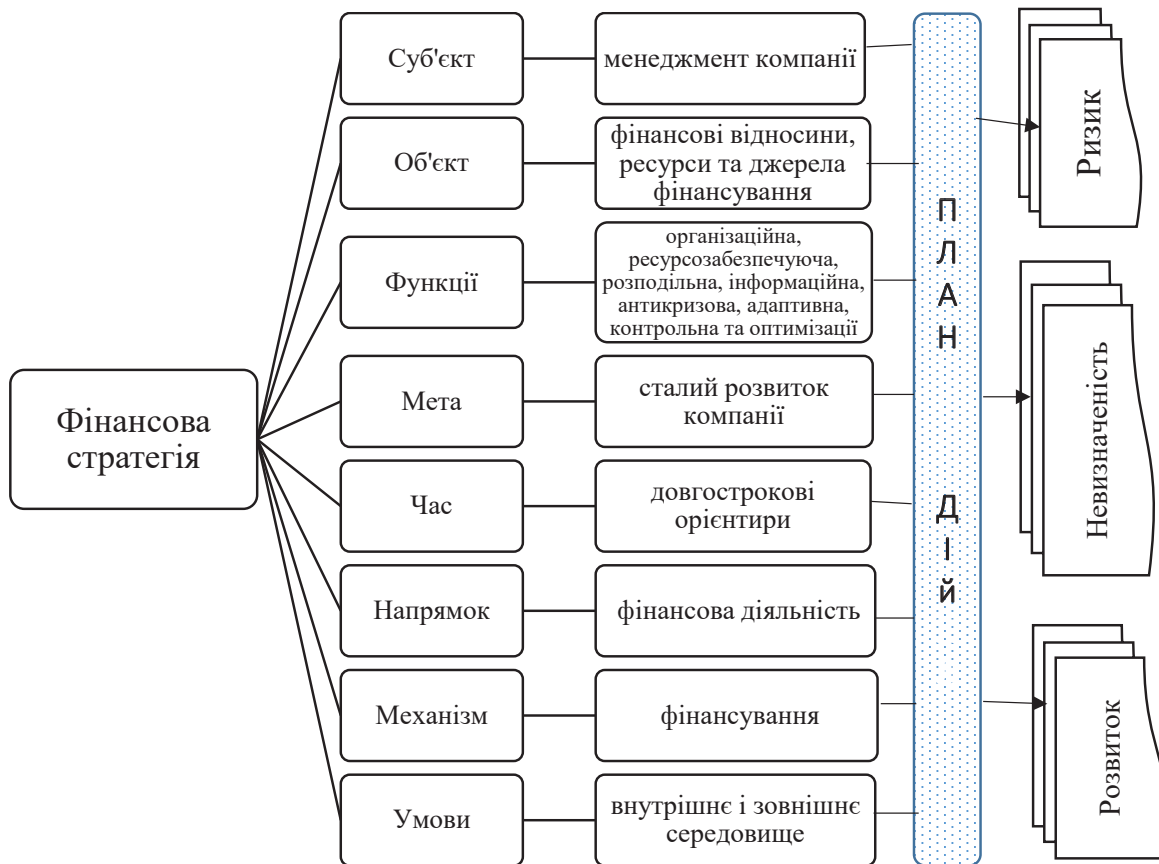

Рис. 1. Схематичне уявлення поняття «фінансова стратегія»

Джерело: власні дослідження автора

фінансовий план дій, пов'язаний з ризиком і невідомістю, метою якого є ефективний розвиток у рамках сформованої місії, довгострокових фінансових цілей, розробленої корпоративної стратегії, що являє собою фінансування шляхом формування, мобілізації, координації, розподілу та використання фінансових ресурсів компанії.

Фінансова стратегія публічної компанії, орієнтованої на сталий розвиток, являє собою систему формування та втілення пріоритетних фінансових цілей, що забезпечують збалансований розвиток, шляхом ефективного залучення та використання фінансових ресурсів, координації їх потоків, забезпечення необхідного рівня фінансової безпеки на основі безперервного обліку змін факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Розроблення фінансової стратегії базується на методологічних принципах (рис. 2), що відображають чітке стратегічне позиціонування компанії, представлене в системі принципів і цілей його функціонування, механізми взаємодії суб'єкта та об'єкта управління, що є ключовими елементами (суб'єкт впливає на об'єкт за допомогою так званих загальних функцій управління (аналіз, планування, організація, облік, контроль, регулювання), керуючись головною метою (досягнення сталості розвитку соціально відповідальної діяльності компанії у довгостроковій перспективі)), характером взаємин між елементами господарської та організаційної структури й формами їх адаптації до постійно змінюваних умов довкілля.

Фінансова стратегія соціально відповідальної діяльності публічних компаній повинна відповідати таким засадам, як підпорядкованість стратегічним цілям фінансової діяльності та етапам реалізації соціально відповідальної діяльності публічних компаній; гнучкість відповідно до змін зовнішнього середовища (врахування багатоваріантних прогнозів щодо розвитку ринкових процесів в економічному, політичному та соціальному середовищі, що постійно змінюються) [4]; багатоваріантність розвитку подій під час реалізації конкретної фінансової стратегії; ефективність фінансування за рахунок мобілізації власних та зовнішніх фінансових ресурсів у достатніх обсягах задля реалізації основних напрямів соціально відповідальної діяльності публічних компаній.

Теоретичною і методологічною основою формування фінансової стратегії є класичні теорії бізнесу та фінансового менеджменту у взаємозв'язку з окремими положеннями теорій фінансової рівноваги, фінансово-економічної стійкості та економічного зростання (посилання). Застосування положень цих теорій для побудови концепції фінансової стратегії сталого розвитку компаній ускладнено незавершеністю та недосконалістю організаційних механізмів регулювання фінансових відносин та структурними змінами умов господарювання, що

потребує окреслення змістовного наповнення пріоритетних аспектів фінансової стратегії (табл. 1).

Методологію основного змісту фінансової стратегії визначають правила діагностування факторів впливу на вибір фінансової стратегії компанії (індикатори, моделі, методики) на підставі використання системного і ситуаційного підходів; визначення індикаторів фінансового планування та прогнозування діяльності структурних підрозділів і компанії загалом; інтегральної оцінки потенціалу фінансової стійкості компанії; модифікації інформації для обґрунтування вибору альтернатив фінансової стратегії сталого розвитку компанії. Дотримання визначеної послідовності компонент за розглядом пріоритетних аспектів фінансової стратегії під час дотримання правил являє собою науково обґрунтовану модель дій, що реалізує регулюючо-корегуючу функцію рішень у сфері фінансового менеджменту.

Реалізація стратегії потребує фінансового обґрунтування взаємопов'язаних фінансових категорій, а саме зростання рентабельності – зростання фінансового ризику; зростання короткострокових зобов'язань – зниження ліквідності.

Так, В. Белоліпецький [7, с. 222] зазначає, що використання аналітичних методів у практичній діяльності під час обґрунтування різних стандартних сценаріїв розвитку компанії підтверджує фундаментальні взаємозв'язки фінансових категорій та пріоритетне значення аналізу фінансової рівноваги під час обґрунтування фінансових пропорцій сталого розвитку підприємства.

Вектором руху компанії слід визначити не максимізацію прибутку, а зростання власного капіталу через відтворення вартості, оскільки сама ринкова вартість реалізує кінцеві фінансові інтереси її власників згідно з теорією максимізації вартості підприємства [8].

Ґрунтуючись на припущенні невизначеності ринкового середовища, маємо підкреслити, що система стратегічних орієнтирів компанії підприємства не залишається незмінною. Так, з впливом часу, зі зміною поведінки взаємодіючих суб'єктів зовнішнього середовища і, нарешті, із загальними змінами, що відбуваються в навколишньому середовищі, можуть змінюватися формулювання інтересів та їх пріоритетність. Деякі стратегічні орієнтири можуть взагалі втратити свою актуальність, і навпаки. В системі інтересів діяльності компаній можуть з'явитися нові, раніше відсутні, але ключовими слід вважати такі (табл. 2).

Генеральною метою фінансової стратегії сталого розвитку компанії визначено збереження та оновлення її вартості, саме вартість є найкращим критерієм комплексної фінансової оцінки, що адекватно відображає його фінансове благополуччя та перспективи економічного розвитку. Вартість компанії є індикатором її стану. Зниження рентабельності, платоспроможності, втрата конкурент-

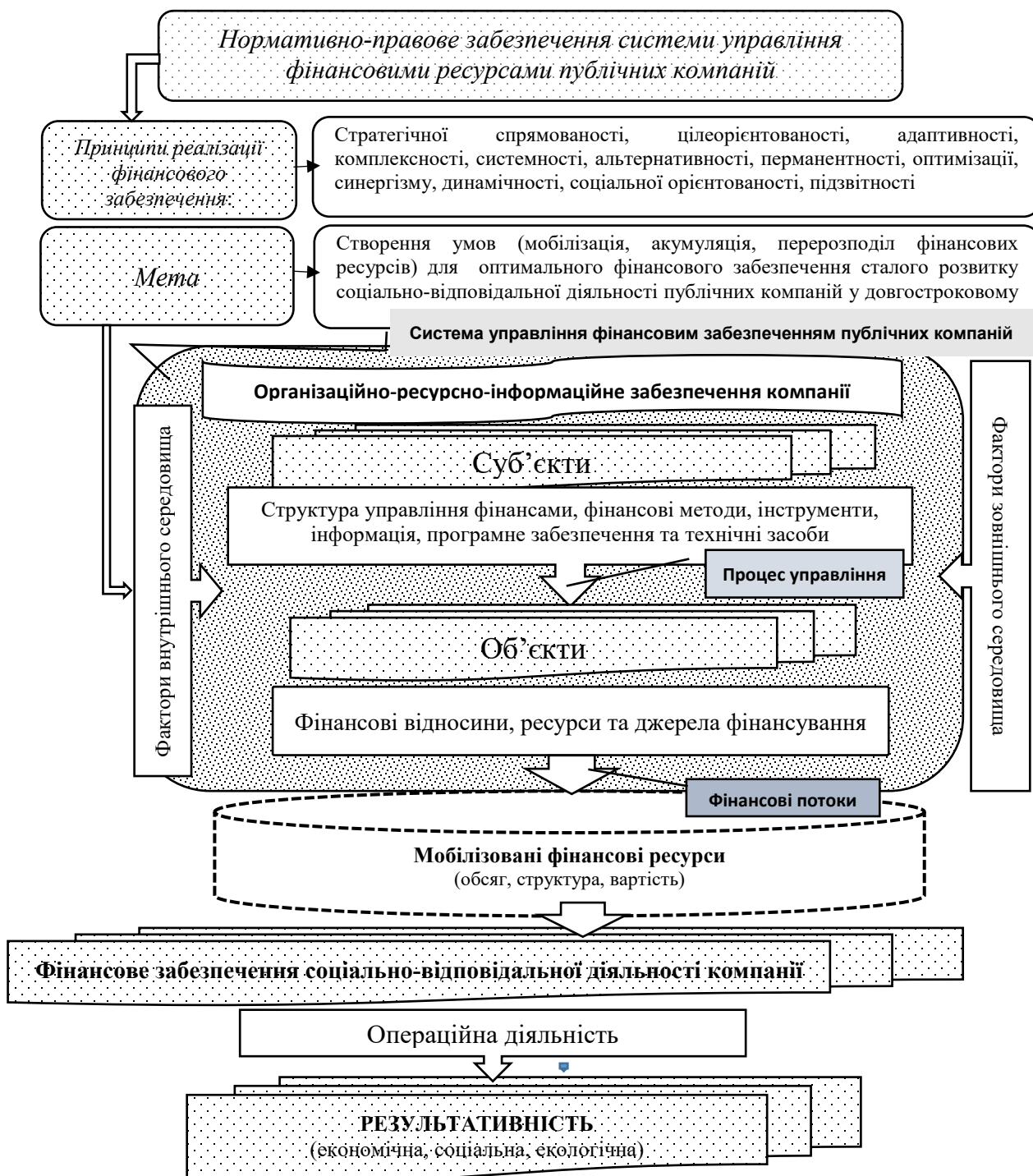

Рис. 2. Методологічні засади дослідження процесу фінансового забезпечення соціально відповідальної діяльності публічних компаній

Джерело: власні дослідження автора

них позицій негативно впливають на стратегічний потенціал компанії і, як наслідок, зменшення курсової вартості акцій. Структуризація стратегічних орієнтирів фінансово-економічної діяльності компанії дає змогу дійти попередніх висновків про його здатність до сталого розвитку та є основою подальшого дослідження процесу вибору фінансової стратегії.

Процес реалізації фінансової стратегії є складовою частиною механізму управління компанією, що відображає сукупність фінансових методів, способів, форм, фінансових інструментів і важелів, за допомогою яких здійснюється вибір стратегічних пріоритетів. Базуючись на засадах системного підходу, процес реалізації фінансової стратегії має такий вигляд (рис. 3).

Таблиця 1

Змістове наповнення пріоритетних аспектів фінансової стратегії сталого розвитку компанії

Компоненти фінансової стратегії	Пріоритетні аспекти
1. Визначення місії	Орієнтація на сталий розвиток компанії на основі підтримки та відтворення його вартості.
2. Механізм забезпечення фінансової стратегії	Формування аналітичного базису для вибору фінансової стратегії сталого розвитку.
Експрес-діагностика	Дослідження та аналіз сприятливих і несприятливих ситуацій, виявлення «вузьких місць».
Стратегічна діагностика	Формування аналітичного базису для оцінки потенціалу фінансово-економічної стійкості та вибору фінансової стратегії.
Діагностика фінансової рівноваги	Визначення цільових параметрів фінансової рівноваги, а саме ліквідності, рентабельності та фінансової стійкості.
Діагностика ефективності операційної діяльності	Інтегральна оцінка потенціалу ефективності операційної діяльності.
Діагностика ефективності фінансової діяльності	Комплексна оцінка ефективності фінансової діяльності.
Фінансове планування	Побудова ієрархічної моделі фінансового планування. Формування механізму узгодженості стратегічних і тактичних фінансових планів.
3. Організаційно-методичний базис і процедури формування фінансової стратегії сталого розвитку компанії	Обґрунтування вибору оптимальної фінансової стратегії сталого розвитку компанії.
Комплексна діагностика потенціалу фінансово-економічної стійкості	Інтегральна оцінка потенціалу фінансово-економічної стійкості.
Оптимізація структури капіталу	Розрахунок структури капіталу за різних альтернатив фінансової стратегії.
Обґрунтування вибору фінансової стратегії	Обґрунтування процесу і процедури вибору фінансової стратегії.
4. Механізм реалізації фінансової стратегії сталого розвитку підприємства	Розроблення стратегічного фінансового плану.
Розроблення стратегічного фінансового плану	Обґрунтування процедури складання стратегічного фінансового плану, а саме прогнозного балансу, таблиць прогнозних показників фінансових результатів і грошових потоків.
Прогнозування сталого розвитку на основі стратегічної вартості	Процедури прогнозування стратегічної вартості підприємства.
Комплексна оцінка ризику	Оцінка ризику та зон синергетичного ефекту фінансової стратегії.
Інформаційне забезпечення реалізації фінансової стратегії	Інтеграційна модель інформаційного забезпечення, рекомендації з організації фінансового контролю.

Джерело: складено за джерелами [5; 6]

Таблиця 2

Ключові орієнтири фінансової стратегії сталого розвитку публічних компаній

Напрями	Стратегічні завдання	Пріоритетні аспекти
Стратегія сталого розвитку компанії	Відтворення вартості компанії	Забезпечення фінансової стійкості; зростання власного капіталу; мінімізація ризику.
Ефективність операційної діяльності	Мінімізація витрат; максимізація ресурсовіддачі	Беззбитковість операційної діяльності; ефективне використання виробничого потенціалу.
Ефективність фінансової діяльності	Максимізація прибутку	Підвищення рентабельності; прискорення оборотності обігового капіталу; оптимізація структури капіталу; підвищення ефективності фінансової діяльності.
Фінансова рівновага	Забезпечення фінансової рівноваги	Підтримка ліквідності; ефективність фінансової діяльності; забезпечення фінансової стійкості.

Джерело: складено за джерелом [8]

Рис. 3. Концептуальна модель фінансової стратегії сталого розвитку публічних компаній

Джерело: складено за джерелом [6]

За системного підходу механізм фінансової стратегії можна представити збалансовано у вигляді п'яти етапів, де кожна із зазначених складових частин інтегрує низку власних методів і фінансових показників. Перший етап реалізації фінансової стратегії пов'язаний з визначенням важливості розуміння філософії компанії (місії), підкреслює цінності, орієнтовані на відповідальне ставлення до людини, навколишнього середовища та подальших напрямів розвитку діяльності (бачення) на засадах сталості в майбутньому. Визначені напрями є підставою для формування стратегії, яка розподіляє ресурси компанії і фіксує довгострокові та короткострокові цілі. Взаємозв'язок місії, концепції, стратегії та мети складає стратегічний план розвитку компанії,

що визначає сучасний стан, майбутні результати діяльності, способи досягнення запланованих результатів, можливості реалізації окреслених способів досягнення. Саме реалізація фінансової стратегії компанії дає змогу оцінити можливості досягнення запланованого стану. Стратегічна ціль визначає орієнтири (в кількісному і якісному вираженні) та організаційно-економічні показники сталого розвитку компанії, що досягаються за рахунок пріоритетних напрямів діяльності. Метою, продемонстрованою в першому блоці, є максимізація вартості компанії (В). Модель формування вартості компанії (1), що найбільш адекватно відображає постійне прагнення до покращення результату, доречно представити в такому вигляді:

$$V(P, C, E, t) \rightarrow \max, \quad (1)$$

де P – потенціал компанії, що генерує фінансові ресурси (доходи з урахуванням витрат на їх відтворення в соціально відповідальній діяльності шляхом визначення здатності до формування операційних та інвестиційних фінансових потоків, залежних від впливу внутрішніх факторів (рівень розвитку виробництва, технологій, інновацій, конкурентоспроможності, інформаційного забезпечення, системи фінансового управління, ефективності операційної, інвестиційної та фінансової діяльності) в системі показників стану майна, ліквідності та платоспроможності компанії); C – фінансовий капітал (суми власних, зовнішніх і позикових джерел фінансування компанії) і нефінансовий капітал (репутаційний), що визначає середньозважену вартість капіталу та необхідний рівень рентабельності (фактори формування ставки дисконтування і ставки капіталізації для приведення різних компонентів грошового потоку до порівнянного масштабу); E – вплив зовнішніх чинників бізнес-середовища (ризик невизначеності, релевантність інформації, інноваційний розвиток), що визначають рівень поточної конкурентоспроможності, перспективи збереження та зміцнення позицій компанії за рахунок використання наявних конкурентних переваг, порівняно з конкурентами; t – час, що вимірює генерування фінансових ресурсів в потоці фактичних і очікуваних фінансових результатів діяльності компанії.

Ця модель виділяє основні складові частини формування вартості компанії в контексті соціально орієнтованої діяльності та дає змогу знівелювати їх характеристики. Пропоновані компоненти моделі вказують на фактори формування вартості фінансових потоків доходів і витрат, вартості капіталу, а також вплив факторів ризику і невизначеності. Такий підхід забезпечує можливість для створення ієрархічної класифікації факторів впливу на відтворення вартості компанії.

Критерій максимізації ринкової вартості компанії для більш низького рівня в ієрархії стратегічних цілей перетворюється на мету. Наприклад, задача підтримки фінансової рівноваги та ефективності фінансово-економічної діяльності вирішується для фінансової стратегії підприємства загалом, а реалізація цілі збереження вартості підприємства перетворюється на цільові настанови для центрів відповідальності [6, с. 126].

Розроблення фінансової стратегії є необхідною умовою успішного розвитку компанії в довгостроковій перспективі, чим обумовлено взаємозв'язок зі стратегічним управлінням та стратегічним фінансовим плануванням на другому етапі. Управлінські рішення щодо майбутньої діяльності компанії у фінансовій сфері – реалізація стратегічного фінансового управління. Шляхом постановки цілей і завдань, вибору та обґрунтування варіантів

їх досягнення реалізується процес розроблення фінансової стратегії компанії. Формування фінансової стратегії в процесі стратегічного фінансового планування дає змогу враховувати не тільки концепції екстраполяції сформованих тенденцій розвитку (притаманні довгостроковому фінансовому плануванню), але й систему можливостей, небезпек, що передбачає вибудовування вектору аналізу та прийняття управлінських рішень з майбутнього в сьогодення.

На відміну від стратегічного фінансового планування, що характеризується визначенням перспективних фінансових завдань та розробленням програми ефективних дій їх реалізації, процес розроблення фінансової стратегії орієнтовано на використання спеціальних інструментів та методів, що розкривають адекватну діяльність компанії на тенденції розвитку середовища.

Реалізація етапів фінансової стратегії (доопрацювання, коригування, отримання інформації про сьогодення і побудова прогнозів щодо майбутнього) здійснюється за допомогою стратегічного фінансового планування, прогнозування, моделювання та стратегічної діагностики, що сприяють комплексному оцінюванню потенціалу компанії та розробленню стратегічних фінансових планів.

Розроблення стратегічних рішень є третім етапом процесу генерації, аналізу та відбору можливих напрямів і способів досягнення стратегічних цілей фінансової діяльності. Результатом цього етапу є вибір найбільш ефективних варіантів рішень і формулювання основних заходів щодо їх забезпечення (що охоплюють основні аспекти фінансової діяльності), а також формування програми стратегічного фінансового розвитку компанії.

Оцінювання розробленої фінансової стратегії здійснюється протягом четвертого етапу на основі узгодженості заходів стратегії з прогнозованими змінами у зовнішньому середовищі, що позначаються на вартості компанії, її відповідності пріоритетам корпоративної стратегії, адекватності цілям фінансової стратегії внутрішнім можливостям компанії, реалізації цілей і заходів, а також збалансованості окремих елементів стратегії між собою. На цьому ж етапі здійснюється оцінювання економічної ефективності стратегії та ризиків, пов'язаних з її реалізацією.

Організація контролю за процесом реалізації фінансової стратегії формує п'ятий етап запропонованої моделі фінансової стратегії сталого розвитку компанії. Практика світового досвіду свідчить про ефективність впровадження на підприємствах системи моніторингу реалізації стратегії, в тому числі її фінансової складової частини. Ефективним інструментом у рамках зазначеної системи може стати технологія бюджетування, яка має широкі можливості для інтеграції як з іншими інструментами та методами фінансового управління бізнесом, так і

з різними неекономічними заходами, складовими частинами концепції сталого розвитку.

Висновки з проведеного дослідження.

Представлене визначення фінансової стратегії, по-перше, підкреслює необхідність виділення фінансового плану дій, що є першоосновою розроблення стратегії; по-друге, передбачає наявність динаміки, що має довгостроковий характер; по-третє вказує на постійну необхідність пристосування до мінливих умов зовнішнього та внутрішнього середовища; по-четверте, передбачає, що фінансова стратегія базується на положеннях корпоративної стратегії компанії.

Визначення фінансової стратегії публічної компанії, орієнтованої на сталий розвиток, підкреслює сутнісні характеристики фінансової стратегії як цілісної, самостійної системи, виділення якої обґрунтовано ключовою роллю фінансових ресурсів компанії, тому що саме цей вид ресурсів може бути конвертований у будь-який інший з мінімальним часовим інтервалом; через взаємозв'язок з формуванням та ефективним втіленням пріоритетних цілей і завдань стратегічної фінансової діяльності компанії. Фінансова стратегія спрямована на реалізацію таких напрямів діяльності компанії, як залучення фінансових ресурсів, збалансоване розміщення (інвестування) фінансових ресурсів, забезпечення необхідного рівня фінансової безпеки та досягнення високої якості управління фінансовою діяльністю.

Процеси розроблення та реалізації фінансової стратегії повинні приводити до максимальної ефективності роботи та сталості розвитку компанії, отримання більшого результату за аналогічних витрат за рахунок оптимізації фінансової діяльності та підвищення рівня результативності соціально-економічної діяльності. Під час розроблення фінансової стратегії важливо враховувати не тільки позитивний економічний ефект, але й загальну оптимізацію всіх напрямів діяльності, зокрема соціальну, виробничу, маркетингову, кадрову, що досягаються завдяки взаємодії функціональних стратегій, де ключовою є фінансова.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бланк И. Финансовая стратегия предприятия. Киев : Ника-Центр, 2006. 520 с.
2. Полюшко Ю. Роль и значение финансовой стратегии в общей стратегии организации. *Учет и контроль*. 2020. № 5. URL: https://gaap.ru/articles/Rol_i_znachenie_finansovoy_strategii_v_obshchey_strategii_organizatsii (дата звернення: 01.08.2021).
3. Романишин В., Бернацкая А. Финансовая стратегия и ее роль в обеспечении устойчивого развития предприятия. *Инвестиции: практика и опыт*. 2020. № 2. С. 54–62.
4. Бірбіренко С., Корба Д. Теоретичні аспекти формування фінансової стратегії сучасного підприємства.

Вчені записки Таврійського національного університету імені В. Вернадського. 2019. Т. 30(69). № 5(1). С. 47–51. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2019_30\(69\)_5\(1\)_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2019_30(69)_5(1)_11)

5. Бердар М. Фінансова стратегія стійкого розвитку підприємства і підходи до її обґрунтування. *Економіка та держава*. 2014. № 9. С. 52–55.

6. Костирко Л. Фінансовий механізм сталого розвитку підприємств: стратегічні орієнтири, системи забезпечення, адаптація : монографія. Луганськ : Ноулідж, 2012. 474 с.

7. Белолипецкий В. Финансы фирмы. Москва : ИНФРА-М, 2007. 298 с.

8. Пешкова А. Формирование финансовой стратегии устойчивого развития предприятий реального сектора экономики. *Вестник Ростовского государственного экономического университета*. 2009. № 1(27). С. 154–161.

REFERENCES:

1. Blank I. (2006) *Finansovaya strategiya predpriyatiya* [Financial strategy of the enterprise]. Kyiv: Nika-Tsentr. (in Russian)
2. Polyushko Yu. (2020) Rol' i znachenie finansovoy strategii v obshchey strategii organizatsii [The role and importance of financial strategy in the overall strategy of the organization]. *Uchet i kontrol'* [Accounting and control], vol. 5. Available at: https://gaap.ru/articles/Rol_i_znachenie_finansovoy_strategii_v_obshchey_strategii_organizatsii (accessed 01 August 2021).
3. Romanishin V., Bernats'ka A. (2020) Finansovaya strategiya i ee rol' v obespechenii ustoychivogo razvitiya predpriyatiya [Financial strategy and its role in ensuring sustainable development of the enterprise]. *Investitsii: praktika i opyt*, vol. 2, pp. 54–62.
4. Birbirenko S., Korba D. (2019) Teoretychni aspekty formuvannia finansovoi stratehii sучasnoho pidpriemstva [Theoretical aspects of forming the financial strategy of a modern enterprise]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V.I. Vernadskoho*, vol. 30(69), no. 5(1), pp. 47–51. Available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2019_30\(69\)_5\(1\)_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_econ_2019_30(69)_5(1)_11) (accessed 01 August 2021).
5. Berdar M. (2014) Finansova stratehiia stiiikoho rozvytku pidpriemstva i pidkhody do yii obgruntuvannia [Financial strategy of sustainable development of the enterprise and approaches to its substantiation]. *Ekonomika ta derzhava*, vol. 9, pp. 52–55.
6. Kostyrko L. (2012) *Finansovyi mekhanizm staloho rozvytku pidpriemstv: stratehichni oriientyry, systemy zabezpechennia, adaptatsiia* [Financial mechanism of sustainable development of enterprises: strategic guidelines, support systems, adaptation]. Luhansk: Noulidzh. (in Ukrainian)
7. Belolipetskiy V. (2007) *Finansy firmy* [Firm finances]. Moscow: INFRA-M. (in Russian)
8. Peshkova A. (2009) Formirovanie finansovoy strategii ustoychivogo razvitiya predpriyatiy real'nogo sektora ekonomiki [Formation of a financial strategy for the sustainable development of enterprises in the real sector of the economy]. *Vestnik Rostovskogo gosudarstvennogo ekonomicheskogo universiteta*, vol. 1(27), pp. 154–161.